

РЕЗЮМЕ
НА ОТЧЕТ
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ
КЪМ 31.12.2016 г.
НА
МИНИСТЕРСТВО НА ТУРИЗМА

В приложения документ е направен преглед на изпълнението на политиката в областта на устойчивото развитие на туризма и е отчетена степента на изпълнение на бюджетните програми изпълнявани от Министерството на туризма.

Описани са степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за постигане на политиката в областта на устойчивото развитие на туризма и степента на достигане на очакваната полза/ефект за обществото от постигането на стратегическата цел за съответната област на политика.

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „ПОДОБРЯВАНЕ НА ПОЛИТИКИТЕ И РЕГУЛАЦИИТЕ В СЕКТОРА НА ТУРИЗМА”

Целите на програмата:

Приоритетните цели на програмата са съобразени с основните цели на провежданата правителствена политика в областта на туризма за създаване на условия за неговото развитие като приоритетен отрасъл за страната, а именно:

1. Диверсификация на националния туристически продукт, чрез развитие на интегрирани и специфични туристически продукти за различните категории туристи, резултат от естествените приоритети на България и насърчаване предоставянето на качествени услуги и защита правата и сигурността на потребителите.

2. Постигане на ефективна координация между институциите и интегриране на туризма в свързаните с него секторни политики. Взаимодействие с туристическия бизнес.

3. Създаване на система за ефективен контрол на качеството на предоставяните туристически услуги. Разработване въвеждането на единна информационна платформа за комуникация по защитени канали между вписаните в националния туристически

регистър лица и заинтересованите такива от централни и териториални органи на изпълнителната власт.

4. Стимулиране на устойчивото развитие на туризма и намаляване на регионалните различия чрез създаване на силни регионални брандове.

5. Изграждане и поддържане на необходимата за развитие на туризма инфраструктура.

6. Подобряване на кредитния и инвестиционния климат в областта на туризма, както и привличане на чуждестранни инвестиции в туризма.

7. Увеличаване на трудовата заетост в туризма и осигуряване на целогодишна ангажираност на кадрите в туризма.

8. Утвърждаване на България като лидер в туристическото развитие на ЕС и региона.

Постигането на заложените в програмата цели се осъществява чрез:

Предприемане на конкретни мерки и действия, гарантиращи устойчиво целогодишно развитие на туризма чрез диверсификация на националния туристически продукт и стимулиране развитието на специализираните видове туризъм. Актуализиране, съвместно с бизнеса на дългосрочната стратегия за устойчиво развитие на отрасъла и разработване на План за привеждането ѝ в действие.

Реализиране на мерки за повишаване на неговото качество и добавена стойност. Създаване или актуализиране на законовата и подзаконовата нормативна база в диалог с неправителствените организации в туризма с цел намаляване на административната тежест (при необходимост) и непрекъснато гарантиране правата и сигурността на потребителите и на качеството на предлаганите туристически продукти и услуги.

Целите се изпълняват от:

Главна дирекция „Туристическа политика“, която подпомага Министъра на туризма при осъществяването на държавната политика в областта на туризма. В тази връзка, стремежът е към все по-качествено и срочно осъществяване на функциите и правомощията.

Утвърждаването на страната като лидер в рамките на ЕС и региона оказва пряк положителен ефект върху цялостния имидж на страната, възможностите за трансгранично сътрудничество и ефективно насочване и използване на финансовите ресурси, което разширява пазарните възможности и подобрява конкурентоспособността на българския туризъм.

Заложените в програмата цели се изпълняват в степен, съотносима с динамиката и особеностите на туристическия пазар при стриктно спазване на изискванията и регламентите както на национално ниво, така и в съответствие с водещите европейски и световни организации и политики.

Изготвен и е приет Закон за изменение и допълнение на Закона за туризма обнародван в бр.75 на ДВ от 27 септември 2016г., регламентиращ въвеждането на Единната система за туристическа информация, свързваща Националния туристически регистър и регистрите на НАП, МВР и общините.

През отчетния период се администрират 4 работни групи по разработване на подзаконовите актове към Закона за туризма, включително се формират и две нови работни групи за „къмпингването“ и за „планинския туризъм“. Изготвени са 5 подзаконови нормативни актове.

Открита е процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Актуализиране на Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014 - 2030 г. и изготвяне на план за действие към нея" и сключен договор с избран изпълнител. Основните дейности, свързани с изпълнение предмета на включват: Изготвяне на цялостен актуален ситуационен анализ на туристическото развитие в България, в т.ч. и на основните видове туризъм, които се практикуват в страната; Актуализиране на стратегическата рамка на Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030 г.; Разработване на план за действие и на механизъм за изпълнение, наблюдение и оценка на актуализираната стратегия; Провеждане на обществени консултации по проекта за актуализираната стратегия.; Изготвяне на окончателен проект за актуализирана Национална стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България 2014-2030 г.

За периода 01.01-31.12.2016 г. са проведени 3 заседания на Националния съвет по туризъм. С тяхното провеждане НСТ се утвърди като работещ орган, чиито решения се обсъждаха и приемаха с активното участие и партньорство на туристическия бизнес.

Във връзка с правомощията на министъра на туризма да подпомага дейността на компетентните органи за провеждане на държавната политика в областта на обучението и повишаване квалификацията на кадрите в туризма, е създаден Междудомствен съвет за кадрите в туризма със заповед № Т-РД-16-26 / 22.02.2016 г. Основната задача на съвета е насочена към набелязване на оперативни мерки за по-ефективното провеждане на политиките, касаещи развитието на кадрите в синхрон с нуждите на

бизнеса от туристическия сектор. В рамките на отчетния период Съветът е провел 3 общи заседания и 4 заседания на работните му групи. Набелязани са основните проблеми в сектора и са реализирани конкретни законови мерки за тяхното решаване.

В резултат на задълбоченото междуведомствено сътрудничество бяха приети промени в Закона за трудовата миграция насочени към туристическия сектор.

Създадения Национален Регистър на туристически атракции, който е публично достъпен на официалната страница на Министерството на туризма, с включена в него информация, изпратена от общините относно вида, статута, прилежащата инфраструктура и състоянието на туристическите атракции на тяхната територия, е надграден с Регистър на фестивалите и културните събития.

През 2016 г., Дирекция „Програми и проекти в туризма“ съсредоточи значителни усилия за изпълнение на дейности, водещи до реализиране на целта за **диверсификация на националния туристически продукт**, като подпомогна процеса на позициониране на България, като туристическа дестинация в по-висок клас на световния туристически пазар като качество и добавена стойност, чрез кандидатстване и изпълнение на проекти с външно финансиране.

В тази връзка, през 2016 година е:

Организирано успешно приключването на изпълняваните от Министерството на туризма, в качеството му на директен бенефициент проекти по ОП „Регионално развитие“ 2007-2013 г.

Министерството е включено като конкретен бенефициент по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 г., по която е разработена и приета от Комитета за наблюдение Средносрочна рамкова програма за финансиране на проекти в областта на туризма.

Осъществено участие в 18 комисии/работни групи/съвещателни и консултативни органи/комитети за наблюдение по структурните фондове и трансграничните програми за България за периода 2014-2020 г., като това участие се обосновава от необходимостта тези програми да бъдат използвани като основен финансов инструмент на икономическо развитие.

Реализиран значителен напредък в изпълнение на дейността по **разработване, изпълнение, мониторинг, контрол и докладване и партньорство по проекти и програми, финансирани от други външни източници**. В тази връзка, Дирекция „Програми и проекти в туризма“ успешно и в срок реализира дейностите по проектите

в изпълнение, насочени към провеждане на комуникационна кампания за популяризиране на ЕДЕН дестинациите в България и техническа помощ за изпълнение на функциите на Министерството като координатор на Приоритетна ос 3 на Дунавската стратегия.

В допълнение, през 2016 г. Министерство на туризма, чрез дирекция „Програми и проекти в туризма“ и съвместно с други организации и институции на национално и международно ниво **разработи и подаде, на конкурентен принцип, за оценка 12 проектни предложения по различни програми на ЕС**, в т.ч.: по Програма ТГС Румъния-България 2014-2020 г. (1 бр.); по Програмата за ТГС България-Сърбия (3 бр.); по Програма „Дунав“ (3 бр.); по ТГС България – Турция (1 проект); по ТГС Гърция – България (2 бр.), 1 проект по покана на DG Growth и 1 проект по Програма COSME. **7 от подадените проекти са одобрени за финансиране.**

Постигнат напредък при изпълнението на целта за **утвърждаване на България като лидер в туристическото развитие на ЕС и региона**. При нея, от ключово значение е осъществяваната дейността по реализацията на Стратегия на ЕС за Дунавския регион и ролята на МТ като съкоординатор на Приоритетна област 3 „Насърчаване на дейностите в областта на културата и туризма и преките контакти между хората”.

В тази връзка, през м. юни 2016 г.:

Министерството проведе в гр. Русе международна конференция в областта на туризма и сигурността с участието на европейския комисар Корина Крецу и заместник министър-председателя и министър на регионалното развитие и публичната администрация на Румъния – г-н Василе Дънку.

Създаден е съвместен секретариат за координация на Приоритетната област 3 в гр. Русе. Наети бяха двама експерти за работа в секретариата. Създадени са предпоставки за създаване на устойчивост на звеното, като се планира продължаване на неговото функциониране в рамките на проект за подкрепа на координаторите по ПО 3 на Дунавската стратегия, финансиран по програма „Дунав“, който предстои да се реализира в периода 2017-2019 г.

Министерство на туризма участва и като съорганизатор на Четвъртата дунавска конференция по култура, която се проведе на 24 и 25 ноември 2016 г. в гр. Русе. Конференцията бе съвместно организирана от Община Русе, Федерална провинция Баден – Вюртемберг, Съвета на Дунавските градове и региони, НПО от България, Австрия и Германия.

Дирекция „Управление на морските плажове“, която подпомага министъра на туризма организира и осъществява концесионната политика и дейностите по предоставяне на концесии на морски плажове и отдаването им под наем. С приоритет се организират действия по предоставяне на концесии на морски плажове по реда на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие, приети са решения на Министерския съвет с № № 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955 и 956 от 2016 г. (ДВ, бр. 90 от 2016 г.). за откриване на процедура за предоставяне на концесия за услуга на морски плажове.

За отчетният период за обезпечаване на летен сезон 2016 г. са сключени от министъра на туризма 24 нови договори за наем на морски плажове. За обезпечаване на летен сезон 2017 г. са организирани тръжни процедури за отдаване под наем на морски плажове по реда на Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост, обявени със заповед на министъра на туризма.

Стопанисването и управлението на морските плажове пряко от държавата, изискват разходване на значителен финансов ресурс, който да обезпечи осъществяването както на задължителните дейности по осигуряване на водното спасяване, по обезопасяване на прилежащата акватория, здравето и медицинско обслужване и санитарно-хигиенното поддържане на морския плаж, така и на предоставянето на услуги на посетителите. Тези аргументи са фактическо основание за привличане на частни инвеститори, които, стопанисвайки морските плажове, поемат на свой риск и със собствени средства поддържането и управлението на морските плажове, в името на обществения интерес и с цел осигуряване на безопасни условия за ползването им по предназначение.

Министерството на туризма за първа година осигури и постави на всички морски плажове информационни табели, съдържащи името на съответния плаж, неговият наемател/концесионер, описание на правата на посетителите на морския плаж и задълженията на наемателя/концесионера, както и горещ телефон за подаване на сигнали при констатирани нередности на морския плаж.

Дирекцията следи за своевременна организация на дейности по предоставяне на все повече неохраняеми морски плажове на концесии или под наем с цел обезпечаването им със задължителни дейности, поради факта че за летен сезон 2016 г. със заповед на министъра на туризма са обявени за неохраняеми 90 броя морски плажове.

Продукти/услуги, предоставяни по програмата

1. Оптимизиране на модела за планиране и управление на туристическото развитие на България с оглед постигане на висок и устойчив икономически растеж.

2. Позициониране на България, като туристическа дестинация в по-висок клас на световния туристически пазар като качество и добавена стойност, чрез реализиране на дейности по изпълнение на проекти с външно финансиране.

3. Подобряване на рамковите условия за стимулиране качеството на туристическия продукт, защитата на потребителите на туристически услуги и намаляване на клиентския риск на българските и чуждестранни потребители на националния туристически продукт. Мониторинг върху качеството на услугите в туристическите обекти и туристическия продукт, предлаган от България като туристическа дестинация, чрез системата за регистриране, категоризиране, сертифициране и вписване.

4. Провеждане на целенасочени и периодични маркетингови проучвания и анализи на туристическите пазари, потребности и тенденции.

5. Действия по предоставяне на концесии на морски плажове по реда на Закона за устройството на Черноморското крайбрежие.

6. Действия по организиране на тръжни процедури за отдаване под наем на морски плажове по реда на Правилника за прилагане на Закона за държавната собственост.

7. Контрол по изпълнение на сключените договори за предоставяне на концесии и отдаване под наем на морски плажове.

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „РАЗВИТИЕ НА НАЦИОНАЛНАТА ТУРИСТИЧЕСКА РЕКЛАМА И МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО В ОБЛАСТТА НА ТУРИЗМА“

Целите на програмата:

1. Засилване на информираността за България и интереса към разнообразните туристически продукти с цел да се превърне в целогодишна туристическа дестинация, която предлага богати възможности за лятна и зимна почивка, с древна култура, богата на исторически и архитектурни паметници, с минерални източници и красива и съхранена природа, като дестинация, предлагаща сигурност и спокойствие на своите гости.

2. Прилагане на най-ефективните маркетинг инструменти за позициониране и промоция на България като атрактивна туристическа дестинация, съгласуван с браншовите организации и големите туроператори, работещи на целеви пазари за България чрез таргетирани послания на различните пазари, насочени към целевите групи в следствие на анализи от подробни проучвания.

3. Сътрудничество на Република България с международните органи и организации в областта на туризма.

4. Активна работа на място на националните туристически представителства на България на основни целеви пазари съвместно с държавни институции, мисии и посолства зад граница и неправителствени организации.

Целите на програмата се изпълняват от дирекция "Маркетинг, реклама и информация в туризма" и дирекция „Международно сътрудничество и инвестиции в областта на туризма“

Дейностите по изпълнение на Програма „Развитие на Националната туристическа реклама и международно сътрудничество в областта на туризма“ в периода 01.01.2016 г. - 31.12.2016 г. за които отговаря дирекция **"Маркетинг, реклама и информация в туризма"** са ориентирани към изграждане на имидж на България като целогодишна туристическа дестинация чрез пазарно позициониране на основни и нови пазари, както и чрез активно рекламно присъствие на вътрешния и вътрешен пазар.

Осъществени са участия с национални и информационни щандове на международни туристически борси и туристически изложения в България. Акцент в тези участия бяха представянията на България с национален щанд на пет световни изложения в Лондон, Берлин, Москва и Киев. На националните щандове бяха организирани съпътстващи мероприятия – презентации, анимационна програма, дегустации. На националните щандове на България на WTM – Лондон, ITB – Берлин, MPT – Москва, ITM – Москва и UITT – Киев са участвали 112 съизложители. За периода януари – декември 2016 г. бяха организирани участия на 38 международни изложения, на които са се представили общо 232 съизложители – туристически фирми и общински администрации. Осъществени са 12 участия като съорганизатор на национални форуми – в София, Велико Търново, Жеравна, Созопол, св.св. Константин и Елена, Пампорово и Варна.

Осъществени са 19 презентации, пресконференции и дискуссионни програми в рамките на националните щандове, форуми и работни групи – в Германия, Русия, Турция, Сърбия, Испания, Китай, Южна Корея и у нас.

Организиране и провеждане на реклама на туристическа дестинация „България“ по време на Европейски купи по ски алпийски дисциплини Пампорово и Боровец и Рали Сливен и Рали България за популяризиране на България като атрактивна туристическа дестинация.

Проведени журналистически и експедиентски турове за представители на медии и туроператорски фирми от Румъния, Япония, Китай и посещение на снимачен екип от един от големите бразилски телевизионни канали „Реде Рекорд“.

Стратегическо партньорство с ТУИ Великобритания, DER TOURISTIK, ТУИ Германия и Thomas Cook.

За периода януари – декември 2016-та година НТИЦ е бил посетен от над 15 000 души.

Извършени са и следните дейности в областта на международното сътрудничество отговорност на дирекция **„Международно сътрудничество и инвестиции в областта на туризма“**:

В рамките на 2016 г. са подготвени и реализирани над 30 международни срещи на високо ниво.

Участия на експерти в сесии на двустранни междуправителствени комисии за сътрудничество в сферата на туризма, в съвместни работни групи по туризъм и заседанията на други форми на двустранно сътрудничество в областта на туризма.

Осигуряване функциите по осъществяването на междудържавното сътрудничество в туризма и изпълнението на двустранните спогодби като форуми (Италия-България в Рим)

България е координатор на работна група Туризъм към Организацията за черноморско икономическо сътрудничество.

Експерт от дирекция Международно сътрудничество бе включен в екипа (само 34 души от цял свят) на работната група към СОР на ООН, която се занимава със създаването на „Конвенция за етика в туризма на СОР“.

Координиране дейността свързана с членството на Република България в ЕС в сферата на туризма. Участие в подготовката на Българското председателство на СЕС през 2018 г.

Организирано е събитие по линия на Председателството на България на ПСЮИЕ - Среща на кметовете на столиците от страните от ПСЮИЕ с тема: Столицата – устойчива туристическа дестинация.

Организиран е в гр. София първия по рода си „Международен конгрес на световните цивилизации и модерния туризъм“ под егидата на световната организация по туризъм към ООН. За целта бе подписано споразумение между СОТ и Министерството на туризма, чиито клаузи бяха ратифицирани от Народното събрание. Бе излъчена и приета Софийската декларация за световните цивилизации и модерния туризъм.

Международното сътрудничество в рамките на компетенциите на МТ се развива и обхваща все повече държави и международни организации. Ролята на МТ в международен план е все по-видима и признанието, което засвидетелстват чуждестранните ни партньори е доказателство за висока степен на изпълнение на поставената цел.

Провеждане на срещи и инициативи от страна на туристическите представителства в Русия и Германия за разширяване на институционалните контакти, идентифициране на нови сфери на сътрудничество и създаване на условия и предпоставки за разширяване на бизнес контактите

Координиране дейността по участието на Република България в международни инициативи с туристическа насоченост, осъществяване оперативното ръководство на дейността на туристическите представителства и туристическите съветници към задграничните представителства на Република България в отделните страни, съгласуване плановете им за работа и конкретните им задачи по провеждането на външната туристическа политика на страната. Изготвяне на десетки проекти, ежедневна комуникация, предоставяне на информация необходима за участия в презентации, междуправителствени срещи и др.

Осъществяване на контакти и обмен на информация със съответните служби в държавни институции и организации и други в съответните страни по въпроси на външната туристическа политика, като информира Министерството на външните работи и другите заинтересувани министерства и ведомства.

Аташетата по туризъм изпълняват задачите и постигат поставените цели, чрез активна дейност и дипломатични подходи. Германия и Русия са генериращи пазари за туристи в България и увеличават процента на туристопоток от тези държави свидетелства за висока степен на изпълнение на поставените от ръководството задачи.

Подготовка и договаряне за подписване на двустранни споразумения с Кипър, Аржентина, Черна гора, Саудитска Арабия, Иран, Мавриций.

Дейности по изготвяне на карта на инвестиционните проекти в туризма в България в дигитален вид и във вид на брошура – организиране на работна група за изготвянето на картата; набиране на информация за текущи инвестиционни проекти от българските общини посредством писма до областните управители на 9-те района на страната по Концепцията за туристическо райониране, писма по ел. поща, както и тел. разговори; класификация за постъпилите предложения, отделянето на подходящи такива за включване в брошурата; изготвяне на техническа спецификация за организиране на обществена поръчка за изработване на карта на инвестиционните проекти в туризма; Към декември месец 2016 има избран изпълнител по обществена поръчка за изработка на каталог и интерактивна карта за предоставяне на информация относно инвестиционните възможности в България.

Продукти/услуги, предоставяни по програмата

1. Експониране на българския туристически продукт чрез участие с национални и информационни щандове на международни туристически борси и туристически изложения в България

2. Осъществяване на комуникационни кампании на основни целеви пазари с цел утвърждаване на позитивния имидж на България като дестинация и насърчаване на избора ѝ от целевите групи;

3. Популяризиране на специализирани видове туризъм и организиране на журналистически турове, включително чрез промотиране на тематични туристически маршрути:

4. Представяне на продукти или услуги пред чуждестранни туроператори и туристически агенти:

5. Събиране, обработване, оформяне и предоставяне на необходима информация за обслужване на индивидуални чуждестранни и български туристи от Национален туристически информационен център на министерството.

6. Международно сътрудничество в областта на туризма

БЮДЖЕТНА ПРОГРАМА „АДМИНИСТРАЦИЯ“

Програмата се изпълнява от дирекциите от общата администрация и

ръководителите на административни структури на пряко подчинение на министъра на туризма, както и служителите на пряко подчинение на министъра на туризма.

Цели на програмата

Основна цел на програмата е подобряване държавното управление в областта на туризма и повишаване професионалните умения на администрацията.

Целта на програма „Администрация“ за отчетния период е постигната, чрез навременно осигуряване дейностите по управление на човешките ресурси и административното, информационно, финансово и материално – техническо обслужване на служителите от специализираната и общата администрация.

Осъществените дейности възложени на служителите от общата администрация за отчетния период подпомагат изпълнението на останалите програми и допринасят за постигането на стратегическите цели на МТ.

Дейности за предоставяне на продукта/услугата:

- ✓ Участие в разработването и съгласуването на проекти на нормативни актове;
- ✓ Процесуално представителство на министерството пред съдилищата;
- ✓ Разработване на проектобюджет на министерството в програмен формат и по Единна бюджетна класификация – изготвени и представени в сроковете съгласно указанията на Министерство на финансите;
- ✓ Отчет на изпълнението на бюджета и на сметките за средства от Европейския съюз – изготвени и представени в сроковете съгласно указанията на Министерство на финансите ;
- ✓ Счетоводно и касово отчитане, изготвяне на оборотни ведомости и годишен финансов отчет – изготвени и представени в сроковете съгласно указанията на Министерство на финансите;
- ✓ Деловодно обслужване и опазване на класифицираната информация;
- ✓ Програмно и техническо осигуряване на администрацията на МТ;
- ✓ Материално-техническо снабдяване и транспортно обслужване – осигурени са необходимите материали за нормално извършване дейността на администрацията;
- ✓ Административно обслужване на юридически и физически лица на "едно гише";
- ✓ Протоколна дейност на министерството и организиране на дейности.